

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 264/09-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 25. septembra 2009 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Jána Lubyho a Ladislava Orosza v konaní o sťažnosti M. B., M., zastúpenej advokátkou JUDr. V. K., B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 412/2008 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 6 C 200/1999), za účasti Okresného súdu Piešťany, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo M. B. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní

vedenom Okresným súdom Piešťany pod sp. zn. 4 C 412/2008 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 6 C 200/1999) porušené bolo.

2. Okresnému súdu Piešťany prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 412/2008 konal bez zbytočných prietahov.

3. M. B. priznáva finančné zadostučinenie v sume 2 500 € [slovom dvetisícpäťsto eur (75 315 Sk)], ktoré jej je Okresný súd Piešťany povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Piešťany je povinný uhradiť M. B. trovy konania v sume 278,56 € [slovom dvestosedemdesiatosem eur a päťdesiatšesť centov (8 391,90 Sk)] na účet Advokátskej kancelárie K., s. r. o., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. júna 2009 doručená sťažnosť M. B., M. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. V. K., B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Piešťany (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 412/2008.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že 4. októbra 1999 podala sťažovateľka návrh na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej aj „BSM“). Predmetná vec je v súčasnosti vedená okresným súdom pod sp. zn. 4 C 412/2008. Sťažovateľka v sťažnosti uvádza:

„Pre porušenie sťažovateľovho práva na prerokovanie veci bez zbytočných

prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a nečinnosť Okresného súdu podal sťažovateľ v predmetnej veci dňa 18. 11. 2008 sťažnosť na postup súdu, a to predsedovi Okresného súdu Piešťany. Listom zo dňa 15. 12. 2008 bol sťažovateľ predsedom Okresného súdu Piešťany vyrozumieť, že jeho sťažnosť na prieťahy v konaní je plne opodstatnená nakoľko od podania návrhu na začatie konania v danom čase uplynulo 9 rokov bez rozhodnutia v merite veci. Zároveň bol uistený, že v predmetnej veci bude zjednaná náprava tak, aby bolo po vyjadrení sa k znaleckému posudku, ktorý bol v danej veci vypracovaný, v čo najkratšom čase vytýčené pojednávanie.

Vyjadrenie k znaleckému posudku bolo zaslané dňa 20. 01. 2009. Napriek tomu súd v predmetnej veci nekonal a termín pojednávania nie je do dnešného dňa vytýčený. Navyše je reálny predpoklad, že počas obdobia letných prázdnin ani žiadny termín pojednávania vytýčený nebude, čo spôsobí ďalší prieťah. Ani vyššie uvedená sťažnosť ako zákonný prostriedok ochrany práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov však do dnešného dňa nevedol k tomu, aby sa sťažovateľ domohol rozhodnutia vo veci samej.“

Sťažovateľka žiada, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov priznané čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo postupom Okresného súdu Piešťany, v konaní vedenom pod spis. zn. 4 C 421/2008, porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje, aby Okresný súd Piešťany v konaní vedenom pod spis. zn. 4 C 421/2008 konal bez zbytočných prieťahov.

Sťažovateľovi priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 5.000,- eur (slovom: päťtisíc eur), ktoré je Okresný súd Piešťany povinný vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Okresný súd Piešťany je povinný zaplatiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia v celkovej výške 1.300,33 eur (2 úkony právnej pomoci á 539,41 eur + 2 x 6,95 eur režijný paušál + 19 % DPH) na účet jeho právneho zástupcu do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. IV. ÚS 264/09-10 z 23. júla 2009 ju prijal na ďalšie konanie. Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľky a predsedníčku okresného súdu, aby sa vyjadrili, či trvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Predsedníčku okresného súdu ústavný súd zároveň vyzval, aby sa vyjadrila k sťažnosti. Právna zástupkyňa sťažovateľky a predsedníčka okresného súdu ústavnému súdu oznámili, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Vzhľadom na oznámenia právnej zástupkyne sťažovateľky a predsedníčky okresného súdu, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, pretože dospel k záveru, že od neho nebolo možné očakávať ďalšie objasnenie veci.

Predsedníčka okresného súdu vo vyjadrení č. Spr. 540/2009 z 24. augusta 2009, ktoré bolo ústavnému súdu doručené 31. augusta 2009, uviedla chronologický prehľad úkonov súdu a tiež uviedla, že zákonný sudca Mgr. V. Z. je v súčasnosti dlhodobo práceneschopný.

II.

Z predloženého spisu okresného súdu vedeného pod sp. zn. 4 C 412/2008 (pôvodne vedeného pod sp. zn. 6 C 200/1999) ústavný súd zistil tento priebeh namietaného konania:

- sťažovateľka podala 4. októbra 1999 okresnému súdu žalobu o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov (vec bola okresným súdom pôvodne vedená pod sp. zn. 6 C 200/99),

- po doručení žaloby na vyjadrenie žalovanému a po vyrubení súdneho poplatku sťažovateľke v sume 500 Sk bolo prvé pojednávanie vo veci nariadené 17. januára 2000 na 2. február 2000,

- ďalšie termíny pojednávania okresný súd nariadil na 3. apríl 2000 a 19. apríl 2000 (pojednávanie konané 3. apríla 2000 bolo odročené bez uvedenia dôvodu na neurčito

a pojednávanie, ktoré sa uskutočnilo 19. apríla 2000, bolo odročené na neurčito z dôvodu nariadenia znaleckého dokazovania),

- uznesením okresného súdu sp. zn. 6 C 200/99 z 2. mája 2000 bolo nariadené znalecké dokazovanie na určenie všeobecnej ceny nehnuteľnosti – rodinného domu,

- 12. septembra 2000 ustanovený znalec po dvoch urgenciách predložil okresnému súdu znalecký posudok spolu s vyúčtovaním odmeny,

- okresný súd uznesením sp. zn. 6 C 200/99 z 20. septembra 2000 rozhodol o priznaní odmeny znalcovi a po doručení znaleckého posudku účastníkom konania nariadil 4. januára 2001 termín pojednávania na 19. február 2001,

- pojednávanie konané 19. februára 2001 bolo odročené na 5. marec 2001 z dôvodu výsluchu svedkov,

- pojednávanie konané 5. marca 2001 bolo odročené na neurčito (v zápisnici nie je uvedený dôvod, pozn.),

- 12. apríla 2001 vyzval okresný súd znalca, aby sa vyjadril k stanovisku spoločnosti C., a. s.,

- pokynom z 11. mája 2001 uložil zákonný sudca kancelárii doručiť vyjadrenie znalca účastníkom konania,

- 21. marca 2002 nariadil okresný súd termín pojednávania na 20. máj 2002,

- pojednávanie konané 20. mája 2002 bolo odročené na 17. jún 2002 z dôvodu pokusu o dohodu, a to aj napriek tomu, že právny zástupca žalovaného na tomto pojednávaní uviedol, že dohoda zrejme nebude možná,

- pojednávanie nariadené na 17. jún 2002 bolo odročené na neurčito na základe žiadosti právneho zástupcu žalovaného,

- 27. septembra 2002 okresný súd nariadil termín pojednávania na 6. november 2002,

- pojednávanie konané 6. novembra 2002 okresný súd odročil na 13. november 2002 s tým, aby mu účastníci konania predložili svoje záverečné návrhy na konečné rozhodnutie vo veci,

- pojednávanie konané 13. novembra 2002 bolo odročené na neurčito z dôvodu predloženia dôkazov o nadobudnutí hnutel'ných vecí do BSM,

- 17. januára 2003 okresný súd nariadil termín pojednávania na 5. marec 2003,

- pojednávanie konané 5. marca 2003 bolo odročené na 10. marec 2003, pričom na pojednávaní konanom 10. marca 2003 okresný súd vyniesol rozsudok, ktorým vyporiadal zaniknuté bezpodielové spoluvlastníctvo účastníkov konania,

- zákonný sudca požiadal prípisom z 9. apríla 2003 o predĺženie lehoty na vyhotovenie rozsudku, ktorý bol písomne vyhotovený 11. júla 2003,

- sťažovateľka sa po doručení rozsudku proti nemu odvolala a odvolanie bolo okresnému súdu doručené 22. októbra 2003,

- po doručení odvolania sťažovateľky žalovanému a po vyrubení súdneho poplatku za odvolanie v sume 39 480 Sk (ústavný súd poznamenáva, že súdny poplatok za odvolanie bol vyrubený v nesprávnej výške), okresný súd predložil spis Krajskému súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) na rozhodnutie o odvolaní 12. marca 2004 (spis bol predložený krajskému súdu napriek tomu, že okresný súd nerozhodol o žiadosti sťažovateľky zo 6. novembra 2003 o priznanie oslobodenia od súdneho poplatku za odvolanie),

- vec bola krajským súdom vedená pod sp. zn. 10 Co 76/2004, pričom krajský súd prípisom z 27. augusta 2004 vrátil spis okresnému súdu ako predčasne predložený, keďže okresný súd nerozhodol o žiadosti sťažovateľky o oslobodenie od súdneho poplatku za odvolanie (spis bol okresnému súdu vrátený 8. októbra 2004),

- v dôsledku zmien v organizácii súdnictva prešla predmetná vec s účinnosťou od 1. januára 2005 na Okresný súd Trnava,

- Okresný súd Trnava 31. augusta 2005 vyzval sťažovateľku na vyplnenie tlačíva o osobných, zárobkových a majetkových pomeroch z dôvodu rozhodnutia o oslobodení od súdneho poplatku a uznesením sp. zn. 6 C 200/99 zo 14. novembra 2005 priznal sťažovateľke oslobodenie od súdnych poplatkov,

- po prvom neúspešnom pokuse bolo uznesenie zo 14. novembra 2005 právnej zástupkyňi sťažovateľky doručené na základe pokynu z 3. februára 2006,

- Okresný súd Trnava opätovne predložil spis krajskému súdu 31. marca 2006, ktorý uznesením sp. zn. 10 Co 156/06 z 8. februára 2007 rozsudok okresného súdu sp. zn. 6 C 200/99 z 10. marca 2003 zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie (spis bol Okresnému súdu Trnava vrátený 21. marca 2007),

- po doručení zrušujúceho uznesenia krajského súdu účastníkom konania Okresný súd Trnava v zmysle pokynov krajského súdu uznesením sp. zn. 6 C 200/99 zo 6. júna 2007

nariadil znalecké dokazovanie na určenie ceny nehnuteľnosti – rodinného domu a 14. septembra 2007 zaslal spis ustanovenej znalkyni,

- po urgovaní predloženia posudku prípisom Okresného súdu Trnava z 25. októbra 2007 znalkyňa predložila posudok 10. marca 2008,

- s účinnosťou od 1. januára 2008 došlo k prechodu výkonu súdnictva z Okresného súdu Trnava na okresný súd a vec bola pridelená zákonnému sudcovi Mgr. V. Z. (odvtedy je vec vedená pod sp. zn. 4 C 412/2008, pozn.),

- pokynom zákonného sudcu zo 4. decembra 2008 bolo kancelárii uložené doručiť znalecký posudok účastníkom konania (stanoviská účastníkov konania k znaleckému posudku boli okresnému súdu doručené 15., resp. 22. januára 2009).

III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka sa sťažnosťou domáhala vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 4 C 412/2008 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 6 C 200/1999).

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu.“ (IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitnosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľky.

Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitnosť veci, ktoré ústavný súd uplatňuje pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd zistil, že predmetom konania pred okresným súdom je rozhodovanie

o žalobe sťažovateľky, ktorou sa domáha vyporiadania zaniknutého bezpodielového spoluvlastníctva manželov proti bývalému manželovi B. B. (ďalej len „žalovaný“). Ústavný súd po preskúmaní spisovej dokumentácie konštatuje, že doterajšia dĺžka konania nie je ovplyvnená právnou a ani faktickou náročnosťou (zložitou) veci. Rozhodovanie o žalobách o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov patrí medzi štandardnú rozhodovaciu agendu všeobecných súdov, a preto z právneho hľadiska nemožno považovať vec za právne zložitú. Z hľadiska skutkovej zložitosti veci ústavný súd poukázal na zrušujúce uznesenie krajského súdu sp. zn. 10 Co 156/06 z 8. februára 2007, z ktorého vyplýva, že *„Z priebehu konania o danej veci doposiaľ vyplynulo, že niet sporu o prikázanie hnutelných vecí do vlastníctva odporcu ani ich hodnoty. Niet sporu medzi účastníkmi ani v otázke prikázania predmetnej nehnuteľnosti do vlastníctva odporcu. Spornou zostáva i naďalej hodnota predmetnej nehnuteľnosti – rodinného domu súp. č. 4402 postavenom na parc. č. 1028 zapísanej na LV č. 1816, ktorý rodinný dom v BSM účastníkov konania je postavený na nehnuteľnosti – pozemku vo výlučnom vlastníctve odporcu.“*, a na tomto základe konštatoval, že ani zo skutkového hľadiska nemožno považovať vec za tak zložitú, aby táto skutočnosť mohla aspoň čiastočne ospravedlniť doterajšiu neprímeranú dĺžku namietaného konania.

Správanie účastníka konania je druhým kritériom, ktoré sa uplatňuje pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd konštatuje, že správanie sťažovateľky v predmetnom konaní pred okresným súdom neovplyvnilo negatívne jeho doterajšiu dĺžku. Sťažovateľka vždy reagovala na výzvy súdu a zúčastňovala sa či už osobne, alebo prostredníctvom právnej zástupkyne na nariadených pojednávaniach.

Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol postup samotného okresného súdu.

Ústavný súd dospel k záveru, že okresný súd konal vo veci plynulo v období od podania žaloby, t. j. od 4. októbra 1999, do 5. marca 2001, keď sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom boli vypočutí navrhnutí svedkovia, pričom toto pojednávanie bolo odročené na neurčito bez toho, aby zo zápisnice z pojednávania vyplýval dôvod jeho odročenia. Ďalšia činnosť okresného súdu až do vyhlásenia rozsudku na pojednávaní konanom 10. marca 2003 už bola nesústredená a neefektívna, pričom zbytočné odročovania pojednávani (20. mája 2002, 6. novembra 2002 a 13. novembra 2002) viedli k tomu, že znalecký posudok vypracovaný znalcom Ing. J. B. 12. septembra 2000 sa stal pre odstup času od jeho vypracovania nepoužiteľným. Aj ďalší postup okresného súdu, keď predložil spis krajskému súdu 12. marca 2004 napriek tomu, že nerozhodol o žiadosti sťažovateľky zo 6. novembra 2003 o priznanie oslobodenia od súdneho poplatku za odvolanie, bol nesústredený. Prípisom z 27. augusta 2004 krajský súd vrátil spis okresnému súdu ako predčasne predložený, keďže okresný súd nerozhodol o žiadosti sťažovateľky o oslobodenie od súdneho poplatku za odvolanie. Spis bol okresnému súdu vrátený 8. októbra 2004. Okresný súd opätovne predložil spis krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní 31. marca 2006. Z uvedených dôvodov obdobie od 12. marca 2004 do 31. marca 2006 ústavný súd vyhodnotil ako zbytočný prierah v konaní spôsobený nesústredenou a neefektívnou činnosťou okresného súdu.

Uznesením krajského súdu sp. zn. 10 Co 156/06 z 8. februára 2007 bol rozsudok okresného súdu sp. zn. 6 C 200/99 z 10. marca 2003 zrušený a vec bola okresnému súdu vrátená na ďalšie konanie, pričom zo zrušujúceho uznesenia vyplýva, že krajský súd okresnému súdu vytkol nesprávny postup, *„keď pri svojom rozhodnutí dňa 10. 3. 2003 bral do úvahy znalecký posudok vypracovaný znalcom dňa 12. 9. 2000, t. j. pred dva a pol rokom pred svojim rozhodnutím, stanoviac všeobecnú hodnotu predmetnej nehnuteľnosti 1.966.537,- Sk, keď všeobecná cena určená znalcom bola výškou 1.960.000,- Sk, pričom súd ním stanovenú všeobecnú cenu neodôvodnil a je preto nepreskúmateľnou. Vzhľadom však aj k uplynutiu času nielen od rozhodnutie súdu prvého stupňa ale i podania znaleckého posudku, ktorý bol pravdepodobne jedným z podkladov stanovenia všeobecnej ceny predmetnej nehnuteľnosti súdom, rešpektujúc zásadu ust. § 154 ods. 1 O. s. p., podľa ktorého pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia, bude potrebné v danej veci*

doplniť dokazovanie aktuálnym znaleckým posudkom k určeniu všeobecnej hodnoty predmetnej nehnuteľnosti rodinného domu, pretože pri stanovení ceny nehnuteľnosti, ako už bolo povedané, je rozhodujúci stav v dobe zániku BSM, avšak cena nehnuteľnosti pre účely vypořádania BSM vychádza z ceny nehnuteľnosti v dobe vypořádania, ktorá nepochybne v priebehu konania o danej veci vzrástla.“. Odvolací súd teda rozsudok okresného súdu zrušil z dôvodu nedostatočne zisteného skutkového stavu vo veci a čiastočnej nepreskúmateľnosti pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov.

Spis bol Okresnému súdu Trnava vrátený 21. marca 2007, ktorý spolu s okresným súdom (na okresný súd prešiel výkon súdnictva v predmetnej veci opätovne s účinnosťou od 1. januára 2008) vo veci plynulo konal do 10. marca 2008, keď znalkyňa doručila znalecký posudok okresnému súdu. Zákonný sudca vydal pokyn na doručenie znaleckého posudku účastníkom konania až 4. decembra 2008 po predchádzajúcej sťažnosti sťažovateľky na priet'ahy v konaní z 18. novembra 2008 adresovanej predsedníčke okresného súdu. Prípisom sp. zn. Spr. 780/2008 z 15. decembra 2008 predsedníčka okresného súdu sťažovateľke odpovedala, že jej sťažnosť je plne opodstatnená, a uviedla, že podľa vyjadrenia zákonného sudcu bude bezodkladne nariadený termín pojednávania potom, ako bude znalecký posudok doručený účastníkom konania a títo k nemu zaujmú stanovisko. Stanovisko sťažovateľky k znaleckému posudku bolo okresnému súdu doručené 22. januára 2009 a stanovisko žalovaného 15. januára 2009. Napriek tomu okresný súd až dosiaľ nenariadil termín pojednávania, t. j. je bez ospravedlniteľného dôvodu nečinný.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že postup okresného súdu v napadnutom konaní sa vyznačoval neefektívnou a nesústredenou činnosťou, ako aj neodôvodnenou nečinnosťou (najmä v období od 11. marca 2008 do 4. decembra 2008 a následne od 22. januára 2009), čím došlo k zbytočným priet'ahom, a preto rozhodol, že okresný súd porušil základné právo sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd zároveň prikázal okresnému súdu, aby v ďalšom období konal vo veci bez zbytočných priet'ahov.

IV.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, t. j. nielen vyslovenie jeho porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

Keďže ústavný súd rozhodol, že bolo porušené základné právo sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, zaoberal sa aj jej žiadosťou o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Sťažovateľka žiadala, aby jej bolo priznané finančné zadosťučinenie v sume 5 000 € poukazujúc na stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza už takmer 10 rokov bez toho, aby bolo vo veci právoplatne rozhodnuté.

Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Zohľadňujúc predovšetkým dĺžku obdobia, v ktorom došlo k zbytočným priesťahom, správanie sťažovateľky ako účastníčky konania, a povahu prejednanej veci, ktorá je predmetom posudzovaného konania, ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade bude priznanie finančného zadosťučinenia sťažovateľke v sume 2 500 € (75 315 Sk) primerané

konkrétnym okolnostiam prípadu (§ 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku právneho zastúpenia advokátkou JUDr. V. K. Ústavný súd pri priznaní úhrady trov konania vychádzal z výšky priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2008, ktorá bola 20 950 Sk (695,41 €), keďže išlo o úkony právnej služby vykonané v roku 2009. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia a spísanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to každý úkon po 115,90 €, t. j. spolu v sume 231,80 €, zvýšenú o 19 % daň z pridanej hodnoty (osvedčenie o registrácii pre daň z pridanej hodnoty z 24. apríla 2007) v sume 44,04 €, čo spolu s režijným paušálom dvakrát po 6,95 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje sumu 289,74 €. Advokátka požadovala úhradu trov právneho zastúpenia v sume 1 300,33 € vychádzajúc z ustanovenia § 10 ods. 6 vyhlášky, avšak ústavný súd priznal odmenu za jeden úkon právnej služby vo výške zodpovedajúcej § 11 ods. 2 vyhlášky. Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. septembra 2009